

č. 1282 pr. — viz Mayerhoffer IV.) Beneficiát má přece postavení usufruktuáře, a právem tedy jemu samotnému může resp. musí býti zůstaveno, aby si toho, co jemu osobně a jen na čas života (zpravidla) náleží, hleděl a dobýval. Tak se také, alespoň na Moravě a ve Slezsku, napořád děje.

Dokonce pak již u církevních (zpravidla mešních) nadací, které se stavebním břemenem nejsou v prázdnotě souvislosti, není nejmenšího podkladu a důvodu, aby místo zásadně autonomní správy nadační, kterou vede zpravidla, ale ne nutně, beneficiát, nastupoval při procesním zastupování jich (ať kmene, ať běžných užitků) patron. Odporovalo by to zásadě, resp. přímému předpisu §u 47 zák. ze dne 7. V. 1874, č. 50 ř. z., že »čistě církevní nadace zůstanou ve správě orgánů církevních«. Orgánem církevním patrně patron není.

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Vzdání se napadlého již dědictví ve prospěch jiného za předpokladů § 938 obč. zák. jest sice darováním, nevyžaduje však formy notářského spisu. Příspěvek k §§ 551, 805, 806, 939 a 943 obč. zák.

Prohlášením ze dne 25. V. 1924, podepsaným jen dětmi, vzdaly se tyto pro případ smrti jejich otce V. Š. zákonného podílu dědictvého ve prospěch jejich matky Aloisie Š-ové.

Když pak V. Š. zemřel dne 7. VII. 1924, zřekly se opětně prohlášením ze dne 1. IX. 1925 předloženým soudu pozůstalostnímu svéprávné děti dědictvého nároku po svém otci V. Š-ovi ve prospěch matky Aloisie Š-ové.

Při projednání pozůstalosti však dvě z dcer prohlásily, že přihlašují se k pozůstalosti ze zákona s dobrodiním inventáře a že odvolávají své dřívější jednostranné prohlášení o vzdání, které prý se stalo pro omyl a z donucení.

Soud první stolice vzdání se dědictvého práva prohlásil podle § 551 obč. zák. neplatným, soud rekursní však stížnosti matčině vyhověl a prohlášení pozůstalých dětí o vydání přijal na soud.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu obou dcer nevyhověl z těchto důvodů:

Prohlášení ze dne 25. V. 1924 nemůže přijíti v úvahu, po-

něvadž spadá ještě do doby před smrtí zůstavitelovou, podle § 551 obč. zák. vyžaduje se však k tomu, aby někdo platně již napřed se vzdal práva dědického, smlouvy se zůstavitelem, jež potřebuje ke své platnosti formy notářského spisu nebo soudního protokolu. Těch předpokladů zde však nebylo.

Kdo však může se svými právy samostatně nakládati, tomu jest podle § 805 obč. zák. volno, vzdáti se dědictví jemu napadlého. Toto vzdání se nemůže již býti odvoláno (§ 806 obč. zák.). K prohlášení o takovém vzdání se dědického práva není třeba zvláštní formy.

Rozhodujícím jest pouze prohlášení ze dne 1. IX. 1925, jež také obě stěžovatelky podepsaly a jež bylo pozůstalostnímu soudu dne 15. X. 1925 předloženo a tudíž za tím účelem sepsáno.

Rekursní soud posuzuje toto prohlášení s hlediska §§ 805 a 806 obč. zák. praví, že obě stěžovatelky váže, že pozůstalostní soud je má vzíti k vědomosti a tudíž pozůstalost projednati jen s pozůstalou vdovou. V dovolacím rekursu se vytýká, že toto prohlášení, poněvadž se stalo ve prospěch určité osoby, nebylo posuzováno s hlediska § 939 obč. zák. a ježto obsahuje pouze darovací slib, vyžaduje prý ke své platnosti formy notářského spisu. Ježto jí nemá, jest prý neplatné.

Dovolací rekurs není odůvodněn. Podle § 939 obč. zák. nepokládá se za dárce, kdo vzdává se očekávaného nebo skutečně napadlého práva, aniž je řádně postoupil jinému. Z toho jest vyzovati, že ve vzdání se takového práva, zejména napadlého již dědického práva ve prospěch jiného, lze spatřovati darování za předpokladů § 938 obč. zák. Sama dovolací stížnost připouští, že se tak stalo v souhlase s pozůstalou vdovou, kteráž také vzhledem k tomuto prohlášení při projednávání pozůstalosti u tamního komisaře dne 29. VII. 1925 žádala, aby pozůstalost byla bez ohledu na dědické právo dětí projednána pouze s ní a jí odevzdána.

Nejen věc, nýbrž i majetková práva (§ 291 obč. zák.) mohou býti předmětem darování a když i očekávaná práva, tož tím více práva již napadlá, tedy i práva dědická (Ehrenzweig sv. II. díl I. str. 337, Krasnopolski sv. III. str. 321). Vzdání se stalo bezúplatně a ve prospěch pozůstalé vdovy. Není však správný názor dovolací stížnosti, že pro nedostatek formy jest prohlášení o vzdání se dědictví ve prospěch pozůstalé vdovy neplatné. Jen k darování »bez skutečného odevzdání« jest třeba formy notářského spisu (§ 943 obč. zák. a zákon ze dne 25. VII. 1871 č. 76 ř. z.). Zvláštní formě podléhají tedy jen takové případy, kde ke smlouvě o darování nepřistupuje zároveň

jiný od ní rozdílný jako odevzdání se vyznačující úkon, z něhož jest teprve opravdová vůle dárce patrna, aby předmět darování ihned přešel v držení obdarovaného (judikat. byv. nejv. soudu čís. 142 GlU 650 Ehrenzweig v uvedeném díle str. 344). Kde však smlouva nevyžaduje ještě zvláštního splnění, kde ihned právní výsledek, ku kterému směřuje darování, se uskutečňuje, není vázána formou notářského spisu a proto vzdání se napadlého dědictví může i bez této formy státi se platně. (Krasnopolski v uvedeném díle na str. 324, Stubenrauch II. díl, str. 134, rozhodnutí byv. nejv. soudu GlU 11507.) V praxi také bez výjimky se přijímají jako platná prohlášení o vzdání se dědictví ve prospěch určité jiné osoby, aniž se vyžaduje k tomu formy spisu notářského. Ovšem prohlášení takové musí se státi vůči pozůstalostnímu soudu, jak tomu bylo také v tomto případě. Stěžovatelky nevhodně se odvolávají na rozhodnutí ve sbírce n. ř. XVIII. sv. č. 1763, neboť tam prohlášení o vzdání se dědictví stalo se soukromě, nikoli vůči pozůstalostnímu soudu, bylo proto pojmáno jako pouhý slib darovací, jenž pak ovšem vyžaduje předepsané formy.

Rozhodnutí nejv. soudu ze dne 17. listopadu 1926 R I 904/26.

Dr. Grešl.

Způsob soudního řízení a příslušnost soudů neřídí se významem a důležitostí právní otázky, jež má býti řešena, nýbrž podle velikých předpisů civil. řádu soudního výhradně jen předmětem sporu a jeho cenou.

Dva úředníci puncovního úřadu podali na československý erár, zastoupený finanční prokuraturou, žalobu, že žalovanému eráru nepřísluší právo požadovati na žalobcích náhradu za ztracený prsten v částce 90 Kč, uloženou jim výnosem ministerstva veřejných prací ze dne 23. prosince 1924, že žalovaný erár jest povinen to uznati, výše uvedenou částku, která jim byla sražena ze služného po 45 Kč, vrátiti a žalobcům nahraditi útraty sporu. Předmět sporu ocenili žalobci na 3000 Kč.

K dovolání žalovaného eráru do rozsudku soudu odvolacího nejvyšší soud dovolání odmítl a návrh žalobců na přisouzení útrat dovolacího řízení zamítl s tímto odůvodněním:

Žalobci navrhli v žalobě, aby bylo určeno, že eráru nepřísluší právo požadovati náhradu 90 Kč a aby erár byl odsouzen jim vrátiti tuto částku, již si srazil při výplatě jejich služebních požitků. Z tohoto spojení návrhu určovacího s návrhem petitorním plyne zřejmě, že předmět uplatněného nároku na